

Różnorodne ścieżki rozwoju. O 14. Międzynarodowym Festiwalu Tańca Warsaw CI Flow

[#festiwal](#) [#improwizacja kontaktowa](#) [#kontaktimprowizacja](#) [#site-specific](#) [#warsztaty](#)

Data publikacji

07.08.2023

Autor

Marta Seredyńska

Zgłoszenie

Już od czternastu lat co roku w Warszawie odbywa się święto improwizacji kontaktowej^[1]. Organizatorzy Międzynarodowego Festiwalu Tańca Warsaw CI Flow po raz kolejny zaprosili do stolicy nauczycieli o różnorodnym spojrzeniu na ciało i pracę z nim. Niektóre punkty programu jednak zaskoczyły i pokazały, że festiwal nieustannie się rozwija.

Ścieżki somatyczne

W zeszłym roku, w związku ze światowymi obchodami 50-lecia improwizacji kontaktowej, kuratorki festiwalu – Zuzanna Bukowski i Klara Łuczniak zaprosiły zainteresowanych do zapoznania się z wystawą *50 lat Kontakt Improwizacji: Zaczątki, Korzenie, Gałęzie* (której kuratorką była Colleen Bartley). Ukazały w niej, jak ważne miejsce wśród technik, które interesują osoby zajmujące się ruchem, zajmuje improwizacja kontaktowa. Nie chodzi jedynie o pasjonatów z Polski – Warsaw CI Flow jest bowiem wydarzeniem, które co roku skupia także wielu praktyków z całego świata. Pełni więc nie tylko funkcję edukacyjną, ale i promuje odbywające się w Warszawie działania artystyczne – w szczególności taneczne – wśród osób spoza stolicy.

Większość festiwalowych dni podczas tegorocznej edycji rozpoczynały sesje ścieżek porannych. To interesujące wprowadzenie, które pozwala uczestnikom na wprowadzenie ciała w pewien rytm pracy. Co ciekawe, intensywne poranne zajęcia miały na celu eksplorowanie różnych tradycji edukacji somatycznej. Jess Curtis zaprosił chętnych na poznanie podstawowych elementów związanych z doświadczaniem przez zmysły. Tworząc poszczególne partytury i struktury, mogli oni badać impulsy, emocje i reakcje na przestrzeń i partnera oraz doskonalić warsztat wykonawczy. Z kolei Simonetta Alessandri zaproponowała warsztat oparty o Metodę Feldenkraisa. Uwaga jest w niej kierowana na wewnętrzne odczucia, rozpoznawanie nawyków, które dotyczą naszego ciała, oraz poszerzanie jego możliwości. W kontakcie z partnerem istotę stanowią uważność oraz poczucie wspólnego doświadczania tego, co dzieje się na poziomie fizycznym pomiędzy dwiema osobami. Sebastian Flegiel natomiast postawił na pracę nad sprawnością i wytrzymałością, przez które kształtowana jest indywidualna technika poruszania oraz możliwość zerknięcia w głąb siebie.

Poranne zajęcia stawały się jedynie wstępem do kolejnych bloków, które w tym roku były bardzo różnorodne. Virginia Negru oraz Cătălin Diaconu zaproponowali uczestnikom skupienie się na kompozycji w t improwizacji kontaktowej. Wchodzenie w relację z partnerem jest bowiem ważne, nie może jednak – według autorów warsztatu – dominować, by nie korzystać tylko z wyuczonych już wzorców. Istotne podczas tych zajęć było więc, by pozwolić sobie na swobodną relację z otoczeniem, skoncentrowanie się na utrzymaniu jakości improwizacji kontaktowej przy otwarciu na działania zespołowe. Podobną motywację mieli uczestnicy spotkania site-specific, które przygotował Tomasz Jimmy Kowalski. *Poza schemat* to propozycja, w której założeniem było wyjście w przestrzeń miejską, by w inny niż na co dzień sposób spojrzeć na miasto, w którym żyjemy. Nadawanie elementom otoczenia innych znaczeń niż powszechnie znane sprawia, że inaczej je odbieramy, odczuwamy, co wpływa na podejmowanie impulsów do improwizacji.

CI jako forma inkluzywna

Co roku kuratorki Międzynarodowego Festiwalu Tańca Warsaw CI Flow starają się budować program z dużą uważnością na uczestników i ich potrzeby. Dlatego też proponowane zajęcia i laboratoria są skierowane do różnych grup, by pozwolić uczestnikom na swobodne współbycie i wzajemne wsparcie. Jednymi z takich warsztatów, które pojawiły się w programie tej cyklicznej tanecznej imprezy już po raz kolejny, były spotkanie dla rodziców z dziećmi. Katarzyna Burzyńska zaproponowała w jego czasie podział na dwie grupy: dzieci w wieku od 1. roku życia do 7 lat wraz z opiekunami oraz dzieci w wieku 7–12 lat (także z opiekunami). Zajęcia, nazwane *Bliskość w ruchu*, stały się więc okazją do spotkania i budowania porozumienia pomiędzy dzieckiem a rodzicem. Poprzez działania oparte na elementach improwizacji kontaktowej budowane było wspólne doświadczenie, a przez to tworzono nowy rodzaj komunikacji. Na co dzień skupiamy się bowiem głównie na porozumiewaniu werbalnym; już małe dzieci uczą się wyrażać swoje potrzeby poprzez język. Spotkanie poprowadzone przez Burzyńską dało uczestnikom inne spojrzenie na kontakt – poprzez dotyk możliwe jest przecież wzmacnianie więzi, utrzymywanie bliskości i wyrażanie pragnień. Podczas warsztatów prowadząca promowała także narzędzia pomocne w rozwijaniu czterech istotnych elementów dobrej i wspierającej więzi: gotowości do zabawy, akceptacji, ciekawości oraz empatii. Dlatego też uczestnicy skupili się na pracy z wyobraźnią, bliskością, zaufaniem, a także ze świadomością ciał rodziców oraz dzieci.

Podczas tegorocznej edycji Warsaw CI Flow program był tworzony z uwzględnieniem różnorodnych możliwości fizycznych i komunikacyjnych. Bardzo ciekawym punktem – innowacyjnym w kontekście organizacji festiwalu tańca w Polsce – było zaprogramowanie warsztatu inkluzywnego. Praca z ciałem oraz doświadczanie ruchu są bowiem działaniami uniwersalnymi, niemającymi granic. Może to dotyczyć każdej osoby, także tej ze szczególnymi potrzebami – w związku z tym Klara Łuczniak zrealizowała spotkanie *Robiąc miejsce*. Podczas dwugodzinnych warsztatów uwzględnione zostały indywidualne potrzeby komunikacyjne i ruchowe, a także

potrzeby przestrzeni, odpoczynku i doświadczania nowych doznań. Co ciekawe, każdy mógł wziąć z nim udział – bez względu na wcześniejszą praktykę czy stopień zaawansowania. Nowatorskim rozwiązaniem było tłumaczenie spotkania na polski język migowy – wiele konferencji czy paneli jest obecnie organizowanych z uwzględnieniem PJM, takie jednak narzędzie rzadko wykorzystuje się podczas warsztatów. Dzięki zaproszeniu osoby tłumaczącej instrukcje prowadzącej na PJM osoby niesłyszące miały możliwość budowania wielowarstwowej improwizacji, poznawania lepiej swojego ciała, ale także przemyślenia jego relacji względem otoczenia. Strategia, uwzględniająca zamieszczenie właśnie takich zajęć w programie festiwalu, okazuje się bardzo dobra, biorąc pod uwagę rozwijanie jego poszczególnych ścieżek, a przy tym poszerzanie grona odbiorców. Improwizacja kontaktowa jest bowiem uniwersalnym sposobem porozumiewania się – mogą ją więc także praktykować osoby mające szczególne potrzeby, dostosowując poszczególne elementy do swoich możliwości.

Ścieżki performatywne

Tym, co interesuje wielu uczestników festiwalu, są wieczory, podczas których organizowane są dżemy[2]. W programie 14. edycji Warsaw CI Flow pojawiło się aż sześć takich propozycji. Każda z nich była zupełnie odmienna i prowadzona przez innych pedagogów. Mieliśmy więc na przykład dżem otwarcia, dżem w ciszy czy wzbogacony wizualizacjami. Podczas jednego z wieczorów zaprezentowany został także pokaz pracy grupy uczestniczącej w ścieżce performatywnej Jessa Curtisa, w ramach której badano związek działania i zmysłów.

Nową propozycją, zrealizowaną po raz pierwszy podczas tegorocznego festiwalu, był wieczór performatywno-filmowy, zaprogramowany przez Paulinę Świąciańską i Reginę Lissowską-Postaremczak. W tym wydarzeniu istotne były cztery elementy: ruch, dźwięk, wideo oraz światło. Na scenie pojawili się współpracujący w tym roku z Warsaw CI Flow nauczyciele, których ruch korespondował z wyświetlanymi materiałami wideo. Było to aż pięć filmów tańca – każdy o zupełnie innej dynamice, operowaniu kadrami czy tematyce. Nastąpiła więc pewnego rodzaju synergia ludzkiego ciała i narzędzi, takich jak obraz i dźwięk. Zarówno performerzy, jak i osoby wykonujące muzykę na żywo reagowały na bieżąco na to, co dzieje się w konkretnym filmie. Dzięki temu można było odnieść wrażenie, że improwizacja kontaktowa wyszła znacznie poza zakres cielesny i nastąpiło budowanie relacji pomiędzy ludzkim ciałem a otoczeniem. To kolejna nowatorska propozycja, która spotkała się z dużym entuzjazmem odbiorców i pokazała, że improwizowanie nie ma granic.

Doświadczenie wspólnotowe

14. edycja Międzynarodowego Festiwalu Tańca Warsaw CI Flow udowodniła, że możliwe jest proponowanie nowych rozwiązań, które poszerzą grono odbiorców tej cyklicznej imprezy. Jest ona zdecydowanie jedynym takim wydarzeniem: z jednej strony jest to festiwal, z drugiej jednak nie mamy tu tradycyjnych spektakli ani podziału na scenę i widownię. Zdecydowanie najważniejsze są w nim współuczestnictwo i wspólnotowe doświadczanie rzeczywistości oraz relacji. Nie można więc mówić w tym przypadku o klasycznie rozumianej publiczności, a o uczestnikach, wszyscy bowiem współtworzą to święto improwizacji kontaktowej.

Co ciekawe, festiwal co roku przyciąga dużą grupę osób z zagranicy. Można więc stwierdzić, że w ten sposób zespół Pauliny Świąciańskiej buduje międzynarodową społeczność. Nie jest to jednorazowe zainteresowanie, wiele osób powraca bowiem do Warszawy już od kilku lat, by brać udział w kolejnych edycjach Warsaw CI Flow. Dzięki temu festiwal stanowi okazję do eksploatacji poszczególnych technik w oparciu o zróżnicowane doświadczenia uczestników oraz ich otwartość na podążanie nieznanymi drogami, zagłębianie się we własną somatyczność i odkrywanie swojej cielesności. Tym, co podczas tegorocznej edycji wysuwa się

na pierwszy plan, jest ciekawość – zarówno partnerów warsztatowych, jak i propozycji pedagogów czy relacji z otoczeniem i nowych wyzwań.

14. Międzynarodowy Festiwal Tańca Warsaw CI Flow

6–12 lipca 2023 roku

Dyrektorka festiwalu: Paulina Święcańska

Organizator: Fundacja Artystyczna PERFORM

Współfinansowanie: Miasto Stołeczne Warszawa

Partnerzy: Mazowiecki Instytut Kultury

Patronat medialny: taniecPOLSKA.pl

[1] Jak trafnie zauważyła Jadwiga Majewska, w polskiej terminologii funkcjonuje kilka nazw tłumaczenia określenia *Contact Improvisation*. Praktycy najczęściej posługują się nazwą przejętą z angielskiego – czyli „kontakt improwizacja”. Z kolei krytycy i teoretycy skłaniają się ku polskiej nazwie „improwizacja kontaktowa”, istnieje również określenie „improwizacja w kontakcie”. W niniejszym tekście, w kolejnych akapitach używać będę określenia improwizacja kontaktowa. Zob. *Świadomość ruchu. Teksty o tańcu współczesnym*, red. J. Majewska, tłum. A.W. Brzezińska, M. Chojnowska, M. Jankowski i in., Kraków 2013.

[2] W terminologii anglojęzycznej spotykamy się z określeniem *jam*, ale organizatorzy Festiwalu w materiałach promocyjnych używają określenie „dżem”, dlatego też w niniejszym tekście wykorzystany został właśnie taki termin.

Wydawca

taniecPOLSKA.pl

POWIĄZANE ♦

Ludzie

Wydarzenia

Warszawa: XIV Międzynarodowy Festiwal Tańca Warsaw CI Flow

FESTIWALE INNE

Warszawa / 13. Międzynarodowy Festiwal „Warsaw CI Flow”: Wystawa „50 lat Kontakt Improwizacji: zaczątki, korzenie, gałęzie”

SPEKTAKLE

Warszawa/ XIV Międzynarodowy Festiwal Tańca Warsaw CI Flow: Wieczór performatywny

WARSZTATY

Warszawa/ XIV Międzynarodowy Festiwal Tańca Warsaw CI Flow: „Ścieżki poranne” – warsztaty

WARSZTATY

Warszawa/ XIV Międzynarodowy Festiwal Tańca Warsaw CI Flow: „Ścieżki popołudniowe” – warsztaty

Warszawa: XIV Międzynarodowy Festiwal Tańca Warsaw CI Flow: Dzemy performatywne

Teksty

KRYTYKA

Doświadczenie przepływu energii. O 13. Międzynarodowym Festiwalu Tańca Warsaw CI Flow

Bibliografia

Różnorodne ścieżki rozwoju. O 14. Międzynarodowym Festiwalu Tańca Warsaw CI Flow